

РУЗВЕЛТ ШЛЕ БАЖАННЯ ФІНСЬКОМУ ПРЕЗИДЕНТОВІ

ВАШИНГТОН. — З нагоди 22-літньої річниці існування самостійної Фінляндії президент Рузвелт вислав на руки фінського президента Калія щирі побажання, щоб ті тяжкі дні, які нині навістили Фінляндію, не тревали довго, а щоб вільна Фінляндія скоро знов вернулася до мирного, нормального життя. В урядових колах є рішення помагати Фінляндії всіми можливими засобами, з виключенням мілітарної сили. Незабаром Фінляндія дістане від Америки велику фінансову поміч, з призначенням зужити її на внутрішні гуманітарні цілі.

ДЮІ ВИГОЛОСИВ ПЕРШУ ПРЕЗИДЕНТСЬКУ ПРОМОВУ.

МІНЕАПОЛІС. — Томас Дюї виголосив свою першу програмову промову, у зв'язку з його заходами здобути кандидатуру на президента в наступних виборах. У тій промові Дюї закликав американську суспільність стрясти з себе почуття дефіцитизму, себто такого духового почуття, яке згори підказує чоловікові не братися за щонебудь, бо з того нічого не вийде. Таке почуття в Америці викликає теперішній уряд, говорив Дюї. Він закликав, щоб добробуту в Америці не повернуть ніякі економічні чи соціальні ключі, тільки увільнення американської індивідуальної підприємливості й енергії, що тепер спутана розпорядками уряду.

ПРОМИСЛОВЦІ ПРОТИ ОБМЕЖЕНЬ УРЯДУ.

НЮ ЙОРК. — Три тисячі представників промислу мали свої наради в готелі Астор і висказувалися за те, щоб уряд перестав втручатись у приватну ініціативу бізнесу, бо лиш та ініціатива може видобути Америку з теперішньої депресії та привернути добробут. З цієї приватної ініціативи зв'язаний не лише добробут Америки, але також цивільні свободи, говорили бесідники.

ЗАМОРДОВАНО СЕКРЕТАРЯ НІМЕЦЬКОГО КОНСУЛЯТУ.

НЮ ЙОРК. — Невідомі справники замордували, побиваючи, на смерть, секретаря німецького консульства, д-ра Вальтера Енгельберга. Цього вчинку вони довершили вночі в його приватній помешканні в Брукліні. Поліція знайшла побитого трупа в ліжку. Відразу на місце морду прибули федеральні агенти та розпочали енергійні розшуки вбивників. Д-р Енгельберг був нежонатим чоловіком, протє мав гарно умебльований дім.

СТАЛІ ЛЕТИ ДО ЄВРОПИ.

НЮ ЙОРК. — Летнича лінія „Пен Америкен Ервейс“ розпочала що дня правильні літи своїх пасажирських літаків до Європи. До цієї служби вона матиме шість великих пасажирських літаків. Вони будуть відлітати з Ню Йорку, з летовища Ля Гардії, до столиці Португалії, Лісабона.

АМБАСАДОР КЕНЕДІ ПРО НАСТРОЇ В АНГЛІЇ.

НЮ ЙОРК. — На святічній ферії прибув додому американський амбасадор до Лондону, Джозеф Кенеді, і дав газетарям деякі відомості про Англію. Він казав, що в Англії люди дивуються, що думають американці, коли кажуть, що симпатизують з англійською справою, але самі до війни на поміч Англії йти не хочуть. Це так виглядає, кажуть англійці, немов американці показують язик ворогам Англії, але вдарити тих ворогів не хочуть. Проте в Англії не надіються, що Америка піде до війни, говорив Кенеді.

ДАЕС ХОЧЕ КЛИКАТИ НА ПЕРЕСЛУХАННЯ ТРОЦЬКОГО.

ОРЕНДЖ (Тексас). — Конгресмен Даес заявив, що він задумує покликати на переслухання свого комітету Льва Троцького, щоб добути від нього відомості про ширення комунізму по чужих краях та про заходи Сталіна знищити західну цивілізацію. Даес хоче також кликати на переслухання мексиканського „лівого“ маляра, Дієгу Рівєра.

„ЗАГУБЛЕНИЙ“ ПОЕТ ЗНАЙШОВСЯ.

НЮ ЙОРК. — По 16 роках знайшовся поет Франсіс Карлін, який колись у літературних колах робив великі надії. Оpubлікувавши своїх кілька поем 16 літ тому, він нагло зник і затер за собою всякі сліди. Що з ним сталося, не знав ніхто. Тепер він знов появився і вийшло на верх, що 16 літ тому він нагло почув у собі голос довершити одну працю, звану „Біблійну конструкцію“. Вслід за тим він покінчив своє заняття, яке він тоді мав, як наглядча одного поверку в департаментовім склепі Мейсі в Ню Йорку, і почав працювати над своєю працею. Та праця майже на укінченні, але він має довгі і не має грошей на прожиток, щоб її закінчити. Він шукає тепер праці помивача посуду, або десь якогось сторожа за \$10 до \$12 тижнево, щоб ту свою довголітню працю викинути.

СПІШАТЬСЯ З СВЯТОЧНОЮ ПОЧТОЮ ДО ЄВРОПИ

Почтові посилки, призначені для доручення в Європі перед Різдвом, повинні бути в почтовім уряді перед кінцем цього тижня.

А ВИ БАЧИЛИ АНГЕЛА?

Начальник продажу різдвяних значків у Ньюбері, Савт Каролайна, дістав від одного покупця жалобу, що ангел, нарисований на значках, не виглядає йому на ангела. Урядник відіслав жалобу до артиста Роквела Кента, що нарисовав цей значок. Артист відповів: „А ви бачили коли ангела?“

НЕ ТАК СТРАШНО, ЯК МАЛЮЮТЬ

До поліційної стації в Бронксі, в Ню Йорку, прийшла телефонна вістка: „На хіднику на Алертон Евеню лежать шість тіл“. Поліція відразу вислала туди поліційне авто. На поданій вулиці справді знайдено шість тіл, але не людських: свинячих. Віддали їх до департаменту санітації.

ДО ТЮРМИ ЗА БІТТЯ СОБАК

Суд у Бріджпорті, Ню Джерзі, засудив Френка Луиса на гривну в сумі 50 доларів за те, що він побив на смерть дві собаки, що йому не дали спати безперервним гавканням. Засуджений не мав грошей на заплатавання кари й пішов до в'язниці.

РОБІТНИК МАЄ СПАТИ В ТЮРМІ

Стейтловий суд у Мисула, Монтана, засудив механіка Джова Бенінгера за биття своїх дітей на 4 місяці в'язниці. Його хлібодавець з'явився на суді й заповнив суддю, що він не має кращого робітника від Джова та що без нього фабрика не може обійтись. Суддя приказав Бенінгерові працювати в день у фабриці, але кожного вечора йти спати до в'язниці.

ПОЛЯКИ ВІДНОВИЛИ ДАВНЮ РЕВОЛЮЦІЙНУ ОРГАНІЗАЦІЮ

ПАРИЖ. — На окупованих німцями польських землях зачала терористичну акцію Польська Організація Військова (П. О. В.). Це давня польська революційна організація, що вела терористичну акцію, звернену проти Росії. Тепер її відновлено. Її ділом, як подає польська інформаційна служба, мав бути незлобний невдалий замах на життя Артура Грейзера, губернатора познанської провінції. Вона вбила між іншими у Варшаві німецького полковника, коли виходив з помешкання. Польські джерела подають, що Гейстапо розстріляло за це вбиття всіх мешканців цього дому, включно до жінок і дітей. Тепер, як кажуть поляки, польські революціонери вбивають німців уже в такий спосіб, щоб не було ніякого сліду, себто забирають убитих з собою і спрямовують їх в такі місця, щоб німці не могли їх знайти. П. О. В. мала втратити чотирьох революціонерів при невдачній замаху на Грейзера. Заповідає, що буде мститись на німецьких окупантах по цілім краю.

ВИБРАЛИ СПИСКАПА ЖЕРЕБОМ

Менонітська церква відбула в Ланкастері, Па., вибори єпископа. Вибрано його жеребом у цей спосіб, що на столі зложено п'ять примірників біблії, з котрих один мав у собі жереб вибору. Кожний з 5 кандидатів узяв зо стола один примірник. Той, що дістав жереб, був проголошений єпископом.

НОТУЮТЬ ЗЕМЕТРУС

Сейсмографічна стація Фордгемського університету в Ню Йорку й сейсмографічна стація Вестонської колегії в Вестоні, Масагусетс, занотували в понеділок коло пів до четвертої години рано сильні потресення землі на віддалі понад 2,000 миль. Землетрус трапився мабуть у середній Америці.

ГРІМ УБИВ УКРАЇНЦЯ.

Грім убив на місці Олексу Пихвиля з Веланду, Онт., літ 40, як ішов до праці в місцевій фабриці. Оставив жінку й трое дітей.

ПОЧАЛИ НАУКУ ПРО ПОЛОВІ СПРАВИ.

В середніх школах у Йорк Таушіп, що обіймає повіт округом Торонта, почали цього року навчання предметів, що відносяться до полових справ і соціальних хоріб. Всі ученики від третього року середньої школи будуть побірати науку в тій важкій справі.

„СПАСАЙТЕ ДУШІ“ З БОЛОТА

На подвір'ю за одною школою в Олбані, Ню Йорк, застряг у болоті поліційний автомобіль. Прийшлося поліцаям висилати радіом депешу по рятунок, так зване „Ес-О-Ес“ (рятуйте наші душі). Поліція вислала вантажне авто, яке витягнуло поліцаїв з болота.

ЩАДЯТЬ ВОДУ НА КУПЕЛІ

Дирекція публичних робіт у Джерзі Сіті звиває населення міста щадити воду, з огляду на посуху. Радить не купатись частіше, як один раз на тиждень.

ВПЛИВ ВІЙНИ НА МОДУ

Фабриканти мужеських капелюхів постановили, щоб з огляду на подорожіння шовку внаслідок війни на Далекому Сході давати до цих капелюхів у 1940 році бинди, на одну восьму цяля вужчі, як були цього року.

ВІДКРИЛИ П'ЯТЬ НОВИХ „БІЛИХ КАРЛИКОВИХ ЗІР“

Гарвардська астрономічна обсерваторія в Кеймбриджу, Масагусетс, відкрила п'ять „білих карликових зірок“. Досягли таких зірок кілька нащадків. Кажуть астрономи, що ці зорі складаються з такого густого матеріалу, що кожний кубічний цаль матерії такої зірки важить кілька тон.

СОВЕТИ НАТИСКАЮТЬ НА РУМУНІЮ

МОСКВА. — Орган Комінтерну, „Комуністичкий Інтернаціонал“, помістив статтю А. Степанова, звернену цілості проти теперішньої політики Румунії, що ніби йде на ланцюху „французької буржуазії“ й американської „фінансової олігархії“, а проти інтересів краю, які наказували Румунії бути в тісній дружбі з Соведами. В статті підкреслюється, що в Румунії крайня нужда, що там є навіть застій у нафтовій промисловості, бо це не є на руку чужинцям капіталістам, щоб такий промисл процвітав. Бо як він підупадає, то вони можуть дістати концесії на експлоатацію за пєсі гроші. Стаття звертається до комуністів і робітництва в Румунії з відозвою зачати організувати „боротьбу робітників з усіми ворогами робітничої класи“, щоб таким чином „визволити румунські маси від великанського визиску“.

Один вихід — договір із Соведами.

Орган Комінтерну дає ще румунському уряду нагоду вийти з цієї катастрофи. Дораджує йому піти слідом Латвії, Естонії й Литви, якщо не хоче знайтись в такому положенні, в якому знайшовся фінський уряд, що не хотів послухати Москви. Отже требаб Румунії негайно заключити з Соведами договір взаємної допомоги, а перестати бути іграшкою в руках аліянтів.

Знов за Басарабію і меншини.

Згадана стаття підкреслює, що в Басарабії існують нестерпні економічні відносини та що населення терпить від хворіб. Далі згадується про терпіння національних меншин.

РУМУНІЯ ГОТОВА ДО ПЕРЕГОВОРІВ.

БУКАРЕШТ. — Урядові кола заявляють, що Румунія готова кожної хвилини до переговорів із Соведами, якщо ними не буде порушена незалежність Румунії, а далі її нейтральність і цілість її території. Далі сказано, що національні меншини мають тепер у Румунії більш права, ніж у якійнебудь іншій країні.

НЕ БУДЕ СПРОТИВУ ЧЕРЕЗ БАСАРАБІЮ.

БУДАПЕШТ. — Тут переконані, що коли Соведаи зажадають звороту Басарабії у рішучій формі, Румунія не буде ставити ніякого опору і край віддасть.

СОВЕТИ ПРО УСПІХИ В ФІНЛЯНДІЇ.

МОСКВА. — Советські воєнні комунікати подають, що советські війська наступають на фінське місто Віборг з трьох сторін та що вони перервали фінську оборонну лінію, т. зв. Лінію Манергайма.

АНГЛІЯ ДОПОМАГАЄ ФІНЛЯНДІЇ.

ЛОНДОН. — Англія висказала словами своє обурення з приводу нападу Советів на Фінляндію, а тепер висилає Фінляндії літаки і газоліну.

НІМЕЧЧИНА ВІДЧУВАЄ Б'ЛЮКАДУ.

БЕРЛІН. — Німецький вивіз товарів цілком заперав. У яких 100 світових християн є німецькі кораблі з товарами, яких не можуть збути, або які сконфісковані. А склади з товарами, що призначені на вивіз, а є в Німеччині, є завадені. Продукція цих товарів припинена. Мільони людей без роботи. І нема приходів із заграничної торгівлі. Отсе є те нове економічне положення, над якого розвязкою ломлять собі тепер у Німеччині голови найвизначніші економісти.

ЗАМІСЦЬ ПОЛЬСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ — ЛИТОВСЬКИЙ.

ВИЛЬНО. — Дня 15. грудня замикають у Вильні польський університет, щоб на його місце відчинити з днем 15. січня литовський університет. Давні студенти зможуть докінчити студії в новім університеті. Але будуть зміни в професорах. На місце польських професорів прийдуть литовські.

КООПЕРАТИВИ У ЛЬВОВІ.

МОСКВА. — Кооперативні склепи у Львові, яких було 1. листопаду 250, зросли за короткий час до 800.

ГЕН. ГАЛЕР ВИБИРАВСЯ ДО АМЕРИКИ.

ПАРИЖ. — Польський генерал Галер, що організував в Америці й Франції польські легіони в 1919 році, мав вийти у подібній цілі до Злучених Держав і Канади. Відліз відложено через хворобу.

ФІНСЬКИЙ КОМПОЗИТОР — ЗО СВОІМ НАРОДОМ.

ГЕЛЬСІНКИ. — І. Сибеліус, фінський композитор світової слави, відмовився від американської офerti прибути до Злучених Держав і диригувати оркестрою. Неменел Бродкестінг Компані. Подав у телеграмі, що в годині нещастя хоче бути разом з фінським народом, до якого належить і який любить зо щирого серця.

КООПЕРАЦІЯ.

П'ятьсот майнерів з Майнерсвилу, Па., взялися вести покинуту копальню вугля кооперативним способом. Під проводом Фредерика Трефорда, єпископального священника, перевели вони свій плян зовсім удало. На світліні: виплата тижневої заплати, що вноситься коло \$60,000.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Письмений текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
випуском числа, в котрім оголошення хоча мати своє оголошення.
Тел. "Свобода": ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Сокоу: ВЕрген 4-1016.
4-0807.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДВІ КУЛЬТУРИ

Минулої неділі ввечері виголосив фінляндський прем'єр Рісто Риті радіовий заклик до світу в справі війни Росії проти Фінляндії. Говорив він спокійним, рівним тоном, без вигуків, окриків, здержуючи обурення, жалю, чи яке інше. Представляв просто через подання фактів відношення між Фінляндією й Росією в минулому й теперішньому. Не робив з фактів висновків, лишаючи це своїм слухачам.

Большевицький уряд Росії радіового заклику до світу не давав. Цілому світові владою в вічі, що радійський уряд мав обмежуватися до пропаганди в нутрі власної держави. Поза границі виходила ця пропаганда лише мимоходом.

Другим явищем, що впало в вічі цілому світові, це засоби, чи властиво тон, цієї пропаганди. Большевицький уряд устами своїх лідерів та газетними статтями своїх пресових органів повів проти фінського уряду завзяту кампанію, в котрій називав учинки фінського уряду такими словами: мерзна провокація, гнілі провокаційні напасти, божевільний експансіонізм, безмірна безлічність, божевільна впертість, зловий наклеп, побренькування шаблєм, саботаж, імперіалістичні забаганки розтягнути Фінляндію аж до гір Уралу...

Уряд Фінляндії большевицькі урядові органи й газети називали катами й визискувачами, шовіністами, кровожадними bestіями, низькими політиками, блязнями, кукурікаючими півнями, люкаями, маріонетками, вючимся травним гаддям, пажорами, скаженими собаками, паршивими псами, наймисленими бандитами, імперіалістичними bestіями, bestіальськими вбивцями, політичним погноєм...

Читаючи такі визиски, світ не може не поставити собі певних питань. Першим питанням, очевидно, буде: котра з тих двох поведінок є поведінка людей, що вірять у слушність своєї справи? Отже, як поводитися людина, що вірить у справедливість свого наставлення й акції? Чи така людина буде говорити спокійно, фактами, чи така людина буде говорити без фактів, а з густою лайкою?

Крім цих питань політичної натури про дану ситуацію є ще питання культури: чому саме фінський уряд, звертаючися до фінів, чи до чужинців, уживає одного способу й тону, а большевицький уряд знов зовсім іншого тону? Багато людей думають, що й кожний з них уживає таких засобів й такого тону, які підходять найкраще до душі даного уряду й які, на думку уряду, підходять найкраще до тих, до котрих даний уряд звертається. Отже, на думку фінляндського уряду, найкраще до людей промовляє "фактичний", спокійний, поважний тон; на думку московського уряду — лайливий крик без фактів. Зрівнявши ці дві способи пропаганди, світ набрав переконання, що у війні Росії й Фінляндії стерлися між іншим теж дві національні культури.

ЯК ПАН ПЕРЕХИТРИВ ДОЩ

Оповідання люди, що колись то жив в однім селі пан, що звався Януарій.
Мав поля небагато, всього тисячу моргів, отже хліба в нікого не прошив на передівок. Словом, жив як усі ті пани живіть, що мають по 1,000 моргів ґрунту.
Та в одній пан Януарій був червоний ліним панам, а це в тім, що був він дуже хитрий. Куди не повернеться, все до себе пригорне, все для своєї користі приєднає. Та послушайте, яка йому раз пригода сталася.
Занебався на добрі жнива, але нагло настала посуха, земля прагла дармо дощу. Молився часто пан Януарій, поглядаючи на небо. Але жадна хмарка не показувалася, а хоч часом показалася, то зараз розвіяв її східний вітер. І так було з дня на день.
Що рана приходив гуменний по-клучі, а першим пильняним Януарі було:
— Ну, як там, Петре, не йде дощ?
— Ні, прошу ласкавого пана.
— Чи хмарно? — питає він знов.
— Погода, прошу ласкавого пана.
— А як сходило сонце?
— На погоду, прошу пана.
— От біда з тою погодою, — нетерпеливився пан.
Вкінці постановив ужити підступу, щоби будь-що-будь звабити дощ. Прикликав, отже візника і каже:
— Іване, нині в восьмій годині запряжеш коні до нового візка; поїдемо до Кам'яної Воли, отже набери оброку для коней на цілий день.
— Добре, прошу пана.
Іван хотів взяти плац від дощу і парасолою, що висіли в синах на стіні.
— Лиши те, — каже пан — нічого не треба! Уберися в нове убрання, але гумовий плащ лиши. Розумієш?

РЕЗОЛЮЦІЇ

ВИСЛАННИКІВ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, УХВАЛЕНІ НА ВОСЬМИЙ КОНГРЕСІ "ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ" В НЬЮ ЙОРКУ 2 ГРУДНЯ 1939.

I. Відношення до Злучених Держав.

Злучені Держави є для емігрантських громадян українського походження, а також і для того малого числа українців, що тут живуть, а ще не мали змоги стати повноправними громадянами краю, тою землею, якої поступ, розвій і добробут є їхнім поступом, їхнім розвою і їхнім добробутом. Тому бути тій землі вірним і обороняти її інтереси й ідеали є для них природною й самозрозумілою річчю.

II. Відношення до України й українського народу.

Україна це та, що досі поневолена земля в Європі, з якої походить американсько-українська імміграція. Це рідний край батьків і матерей тих американців, у яких жива плівка українська кров. Допомогти їм, допомогти їм довести до неволі нацизмів, значить причинитися до того, щоб в одній з найбагатших країн світу український народ не потребував гинути мільйонами за те, що не хоче годитися з терором і насильством. Допомогти 45 мільйонам українців в Європі стати самостійним і незалежним народом, значить допомогти злікувати одно з найбільших світових насильств. А таку допомогу організувати і давати, значить добре розуміти і глибоко відчувати ті вселюдські ідеали свободи, з яких зродилися і на яких виростили Злучені Держави Америки.

III. Відношення до воєнного конфлікту в Європі.

Новий воєнний конфлікт в Європі був неминучий, бо минула світова війна не закінчилася справжнім замірненням і перемогою тих справедливих принципів, які проголосив американський президент Вільсон в імені Злучених Держав. Якщо ті принципи, зокрема принципи про самовизначення народів, не будуть пошановані тими, що закінчуватимуть теперішній воєнний конфлікт, далі не буде спокою в Європі, ні в світі. Теперішня війна в Європі це в першу чергу боротьба за владу і світові впливи. Маючи це на увазі, вважаємо, що буде краще для обидвох воюючих сторін і для цілого світу, коли в цьому конфлікті вийдуть переможними принципи справжньої демократії, над комунізмом,

Америці поручає новий екзекутиві скликати Всеукраїнський Національний Конгрес у цілі створення Верховного Репрезентативного Проводу американських українців, як теж поручає запросити до участі в такому Конгресі канадійських українців.

VI. Поширення "Об'єднання".

Восьмий Конгрес "Об'єднання" поручає нововибраній екзекутиві поширити "Об'єднання", включаючи до нього всі українські парохії, братства, сестрицтва, громадянські клуби й загально-всі українські організації, які працюють для національного визволення України.

VII. Інформаційне Бюро.

Восьмий Конгрес "Об'єднання" поручає продовжувати працю Інформаційного Бюро у Вашингтоні аж до скликання Всеукраїнського Національного Конгресу, який у тій справі може зайняти відповідне становище.

VIII. За припинення братовбивчої боротьби.

Восьмий Конгрес "Об'єднання" звертає увагу на невідповідальні виступи "Січового Клича" (організації Чорноморських Січей) та "Народної Воли", які то виступи в цю хвилину наносять велику шкоду загальній українській справі, й в ім'я української справи закликає названі групи припинити братовбивчу боротьбу, бо без того не можлива з ними ніяка спільна оборона змагань українського народу до волі.

IX. Телеграма до президента Френкліна Д. Рузвельта.

Американські громадяни українського роду, зібрані на Восьмий Конгрес Об'єднання Українських Організацій в Америці, прилучуються цілим серцем до тої акції, якою Ви, Пане Президенте, виявили симпатії Фінляндії, зокрема погоджуються з Вашим "моральним ембарго", зверненням проти Советів, та визнають Вас зрвати всякі зв'язки з С. С. Р. як тюрмою народів. При цій нагоді подаємо до відома, що те, що тепер сталося з Фінляндією, стрінуло Східну Україну тому 20 років, а Західну тому кілька місяців, коли то ці землі впали жертвою брутального советського насильства і безправства.

X. Телеграма до фінського посла у Вашингтоні.

Представники американсько-українського громадянства, зібрані на Восьмий Конгрес Об'єднання Українських Організацій в Америці в Нью Йорку

ТЕОРІЯ ПРО ЖИТТЄЗДІБНІ НАЦІЇ

Про цю теорію пише французький учений Дж. Г. Росні, член Академії Гонкур, у французькому тижневику "Маріанн" з 8-го листопада 1939 р.

Автор питає, чи зникнення Австрії, Чехословаччини та вкінці Польщі доказує, що ці нації не були здібні жити й тому мусіли впасти жертвою тоталітарних держав, чи навпаки, вони були життєздібні, сильні й здорові?

На це Дж. Г. Росні так відповідає: "Багато народів зникло впродовж часу, між ними були навіть дуже сильні. Деякі з них пропали наслідком розкладу, другі з таких причин, що й досі покриті тайною, а велике число з них було прямо вимордуване. Могутня перська імперія розвалилася сама собою; Маратон і Саламіна якнайкраще свідчать про це. Олександр (македонський) з малою армією людей, бо всього з 35 до 40 тисяч, знищив цю імперію в двох битвах, що прямо викликає сміх.

"Картагіна була в повному розцвіті, коли вона зударилася з Римом, і цей розцвіт міг би був тривати ще довгий час, колиб Урбс (Рим) не інтервеновав. Зусилля Ганнібала тільки спричинили трагічний кінець Картагіні.

"Галія була знищена, ще поки вона могла розвинути в нарід чи конфедерацію. А вона мала всі людські чинники, що заповідали їй гарне існування. Однак вистарчило, щоб на неї напав Рим, і вона була знищена.

"А Рим? Чого йому бракувало? Чи може "життєвого простору", чи середників до існування? Він утопився в своїх численних підбоях, в своїй розтяженості, внаслідок власної гнилі.

"Що зробили інші, щоб згинути як нарід? Вони чейже створили здорову цілість, зорганізовану, якій усміхалося довге життя. А проте далися застрашити незнанням для них виглядом коней і незнаною зброєю.

"Ми були свідками, як роз-

2. грудня 1939, взяли під увагу те, що фінський нарід падає на рідній землі жертвою імперіалізму С. С. С. Р. Конгрес виявив вирази найбільшого подиву для фінського свободолюбного народу за його геройську боротьбу з советським насильством. А також візав українців, що живуть у Фінляндії, щоб разом з фінським народом боронили незалежності краю перед советською окупацією і советським терором.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

В. Л. Гудсон, Н. И. — Дякуємо за витинок з советської газети, який використовуємо.

Точно в восьмій годині заїхав Іван парадним візком, до тепер ще зовсім не уживаним, і сидів на кізлі в синій ліберії з рожевою кокардою при капелюсі, як би на балі, або на весіллі, а пан у новім літнім убранні, без плаща і парасолі, сів на візок і крикнув: — Ідь!

Пан іде та все собі міркує: — На світі завсіди так буває, що нехай чоловік вибереться з дому в новім убранні і без парасолі, то хоч би не було хмари, то й буде певно дощ, щоб йому напакостити.

До Кам'яної Воли було добрих чотири милі, отже коли прибули там серед спеки і пороку, на небі не було ще ані хмариночки. Попаси коні, зачали збиратися до дому. Ідуть назад, а пан усе поглядає на небо, чи не показуються хмари, бо досі скільки разів вибирався без плаща і парасолі, завсіди стрінув його дощ. Ідуть далі. Нараз зачали показуватися хмарки, а за хвилину ціле небо покрито хмарними клубами хмар. Вже й починає греміти і блискати. незабаром зачав іти дощ, та лив як з ведра. Не один пан, а й п'ятнадцять таких панів перемокло до піночки. Втішався пан; байдуже йому, що нове убрання знівечилось. Ото хліб уродиться! — думає.

ФІНСЬКА ЗІРКА.
Туулі Пананен, фінська фільмозна зіврка, що недавно приїхала з міста Гельсінкі до Америки.

лась велика хмара на заході, але до нас не прийшла; ані краплі дощу не впало. Що думав далі пан, мож-

ВИКИНУТА З МОРЯ НІМЕЦЬКА МІНА.
Данські жовніри оглядають німецьку міну, що й море вилетіло на беріг. Їх розсаджують стріляним з криків або гармат.

НА РІЖНІ ТЕМИ

КРАСУНЯ, ЧИ КАЛІКА?

В одному шпиталі в Ст. Луїс доклали лікарі операцію одній китайській жінці на її китайські ноги. Її ноги окупили через те, що їх змалку звязували, за загальним тоді китайським звичаєм.

Її родичі звязали їй ноги, щоб вона вважалася за красуню і як така, щоб могла вийти добре заміж. В Америці вона не вважалася за красуню, а за каліку, що потребує операції.

Маємо тут образ різкого протиставлення двох культур, китайської й американської.

КИТАЙСЬКІ НОГИ.

Китайські родичі хотіли зробити свою дівчину красунею, то вони їй, ще малій дитині, звязували пальці ніг так, що менші пальці стопи загинули під великий палець і стопу й поволі перемінялися на це в каліку.

Звісно, така людина не могла ходити нормально, а лише дрибняти дрібненькими кроками. Така жінка робила все враження дрібної наївної дитини, що хоче бути дуже мила. Її калічка хода при тому давала всім до зрозуміння, що вона мусить бути дуже багата пані, коли їй не треба ходити, як нормальній людині за всякою роботою.

Щоб такі китайці попрали ноги, мусіли лікарі зовсім обрізати на кожній нозі по три пальці, вирізати середні кістки інших пальців, а перші кісточки пальців треба було стягнути назад через підрізування стегенців.

РОДИЧІ І ДІТИ.

Коли китайка пішла до шпиталу на цю операцію, вона поспішила не лише проти китайської традиції, але й волі своїх родичів, котрі певно добре згорі знали, які ноги їх дитина буде мати від їх підвизування.

Якби вона так була спиталася своїх родичів перед операцією, чи їй їти на операцію й справляти ногу, сформовану за китайським звичаєм і волею її родичів, і якби так родичі за-явилися проти операції, що мала вона робити? Чи їти на операцію й ломати волю родичів і китайський звичай, чи слухати родичів, держатися китайського звичаю, оставати надалі калікою?

НОГА І НАЦІЯ.

Вся ця справа з підвизування ногами китайок могла б видатися дрібною справою, що не має ніякого ширшого значення ні науки для інших людей. Всеж таки варто би за-становитися над тим, чи справді не має?

Чи не має це ніякого впливу на інших людей, як вони бачать, що малу дитину, яка хоче бігати, бавитися, вжеться пальці ніг так, що вона не то бігати, але й ходити не може? Чи не має це ніякого впливу на інших людей, як вони бачать, як дозрілі жінки ходять, як окалічені діти? Чи не має це ніякого впливу на інших людей, коли в їх понятті дитинство в одну цілість каліцтво й краса?

Іншими словами, чи не витискає цього роду трактування великого числа жінок свого табору й на душу інших жінок і чоловіків і дітей, просто-всього народу? Чи не можна, наприклад, у безборонному стані 400 мільйонів китайців побачити впливу цієї дрібної ніж-ки китайської пані-красуні?

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.
Організаційні збори.

Організаційні збори відділу 73 і 177 УНС, на яких був присутній окрешній організатор п. А. Маланчук, відбулись у нас 25 листопада ц. р. По відкритті зборів забрав слово п. Маланчук і в своїй рефераті вказав причини організаційного застою по місцях. Він наводив факти, що наші люди часто даються втягати до далеко гірших аскураційних товариств, ніж У. Н. Союз, а до Союзу не вступають тому, що нема кому тим активно зайня-тись. При тім бесідник пояс-нив присутнім усі роди обез-печень в У. Н. Союзі та їх кор-исті. Також заповів, що ко-ли потрібно його помочи в організуванні членів, то він кожної хвилини прибуде. До нашого стейту організатор Маланчук вернеться в полови-ні грудня ц. р.

Д. Лободяк, секр.

ВІНДЗОР, ОНТАРІО.

У другу річницю 341-го відділу У. Н. Союзу.

Старанням 341-го відділу У. Н. Союзу відсвятковано тут 18-го листопада ц. р. в Українським Національним Домі при вул. Оттава другу річницю його існування. До велич-ного настрою свята причини-лося в певній мірі й те, що того вечора відбулося офіці-альне прийняття 100 нових членів, котрих приєднано до У. Н. С. впродовж двох остан-ніх місяців. Цей незвичайний успіх у кампанії приєднування

членства до віндзорського відділу в 45-літньому ювілей-ному році УНС треба завдя-чувати меткому й енергійному новому членові, організаторові УНС на Канаду, гом. Іванові Баєрові.

Програма свята розпочалася спільною вечерею, яку почав о. І. Головка молитвою. До вечери засіло понад 150 осіб, громадян-членів УНС з Вінд-зору та Дітройту. Д-р А. Вах-на, лікар віндзорського відді-лу УНС, який сповняв обовяз-ки господаря, привітав прия-вних гостей вступною промо-вою. В коротких словах зга-дав про заслуги УНС супроти членства та про його ідейну роботу для української справи взагалі, підкреслюючи, що не-ма в світі кращої і фінансово багатшої української допомо-гово-аскураційної організації від У. Н. Союзу. Ось тому всі українці повинні вступати в ряди тої великої СОЮЗОВОЇ РОДИНИ, яка сьогодні начи-слає понад 35,000 членів.

Перший з промовців гово-рив о. І. Головка, парох місце-вої греко-кат. парохії, який кількома влучними приклада-ми вказав на високу вартість і заслуги У. Н. Союзу для української імміграції в Злуче-них Державах, а тепер і в Ка-наді.

З черги покликаний до сло-ва гом. В. Дідик з Дітройту, головний радний УНС, виявив свою радість і вітху з приводу такого сильного зросту вінд-зорського відділу, що є дока-зом, що організування відді-лів у Канаді є зовсім можливе, бо загаль український у Кана-ді чимраз більше переконуєть-ся, що У. Н. Союз є організа-цією не лише для українців у Злучених Державах, але він та-кож щиро вітає і приймає в

свої обійми і українців з Ка-нади.

Вступаючи в члени У. Н. Со-юзу, кожний повинен почува-тися гордим, бо УНС являєть-ся для всього українського за-галу добродієм, помагає кож-ному в усякій потребі, дає про освідлення української еміграції та про плекання на-родної культури і помагає українським інституціям на рідних землях. Нинішній час є дуже важкий для українців, бо на З. У. Землі наїхали червоні азійські орди, наче срташна повинь, яка систематично ни-щить усі наші культурні над-бання, а наші рідні брати не мають змоги протиставитися насильству та дикунській ро-боті наїзників. Зате УНС на американським континенті мо-же багато зробити для нашої справи на будуче, бо він має право говорити в імені 35-ох чи 100 тисяч американських і канадських громадян. Свою промову закінчив побажанням якнайкращого розвитку й успі-ху в праці відділу на будуче.

В дальшій тягу гом. П. Ду-да, секр. місцевого відділу і представник УНС в Канаді, відчитує привітний лист від годовного уряду УНС, а опісля відчитує листу новоприйнятих членів. У коротких словах ви-тає їх як секретар відділу та апелує до всіх подбати, щоб незабаром відділ подвоївся.

Наступним промовцем був гом. А. Т. Кібзей з Дітрой-ту, головний контролер УНС, який доконав офіційного прийняття 100 нових членів. Він також зложив привіт в імені годовного уряду УНС та ви-казав своє признання для у-ряду місцевого відділу і ор-ганізатора, гом. І. Баєра. Д-р Кібзей завважує, що легше є членів приєднати, але тяжче їх задержати при УНС. Одна-че вірить, що кожний член, який користує з фінансової допомо-ги та забезпечення, не так лег-ко виступить з УНС, як при-міром виступає з якогось ін-шого звичайного товариства. УНС, неначе старий „вуйко“ або „батько“, що добровіль-ного мільйонного майна, ніколи не скривдить членів своєї великої родини.

Одну з довших промов ви-голосив випадковий гість, наш старенький, загально-знаний і

ЧИ УКРАЇНЬСЬКА ІМІГРАЦІЯ В АМЕРИЦІ ЛИШИТЬСЯ ЧЕРЕЗ ВОРОЖІ ОКУПАЦІЇ БЕЗ КАЛЕНДАРЯ? НІ!

БО ЗАХОДАМИ РЕДАКЦІЇ Й АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ“

УЖЕ ПОЯВИВСЯ ДРУКОМ І ПРОДАЄТЬСЯ

КАЛЕНДАР

„СВОБОДИ“

на 1940. рік

Багатий змістом.

Повний потрібних і цікавих інформацій.

Прикрашений цікавими ілюстраціями.

Ціна 50 центів.

СПІШІТЬ ЗО ЗАМОВЛЕННЯМИ.

НАКЛАД ОБМЕЖЕНИЙ.

Замовлення слати до:

„СВОБОДА“

81-83 Grand St., (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

З УКРАЇНЬСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

МІНЕАПОЛІС, МІНН.

Українська фільмова вистава.

Милою подією в нашій мі-сцевості була вистава в ту-тешнім „Принсес Театрі“ укра-їнської фільми „Запорожць за Дунаєм“. Я не беруся кри-тикувати фільми з мистецько-го боку, бо це вже було зроб-лене в слушний час іншими компетентними людьми. Хочу лише підкреслити, що поява в американським театрі рідної фільми, яка в гарнім світлі представляє українську мину-шину та в якій по українськи говорять артисти, дуже мило вражає українського глядача. Деякі сцени там справді були високо артистичні, а така сце-на, як молитва отамана, на-віть дуже зворушлива.

Шкода лише, що не всі у-країнці скористали з цієї рід-кої нагоди побачити свою рідну фільму. Якби з боку су-спільності було підпертя сво-го фільмового промислу, то ми могли б частіше оглядати рідні фільми.

К. К.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ

Замовляйте тепер різдвяні картки, поки ще є добрий вибір.

Кожного року деякі замовлення приходять в останній тиждень перед Різдвам. Тоді почта завалена різдвя-ними посланнями і тяжко, щоб кар-тки були одержані наче. Не чекайте до останньої хвилини, але замовля-йте тепер, щоб бути певним, що буде-те мати ці гарні картки наче.

Книжкові картки з віршем на Різдво

Нові українські картки, з мило-ро-зовими зображеннями без видруку-ваних різдвяних поздоровлень, надрукованих на різдвяні картки, особливо до американців 5ц.

Ми платимо пересилку. На С.О.Д. не висилається. До замовлення тре-ба зазначити належність. Вироза за-значити, якого роду картки Вам ви-слати.

„СВОБОДА“
41-83 Grand St., P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

Найменша книжка у „Свободі“ знаходиться у Злучених Держа-вах. Вона має 200 сторі-нок друку, на котрих надруковано 4,000 слів. Цілість її рівня-ється величині кістки цукру.

О. Цукорник.

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ТОВ. ЗАПОР. СІЧ, 234. ВІД. У. Н. С.; 20. І 21. ВІД. У.З.Х.

та 65. ВІД. „О.Д.В.У.“

влаштовують представлення

В ПОЛОНІ НА СИБІРІ

чудова історична драма в 4 діях,

буде віддана силами Ампатор. Гуртка 11. від. „О.Д.В.У.“

В НЕДІЛЮ, 10. ГРУДНЯ (DECEMBER 10, 1939)

В УКРАЇНЬСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ

214 FULTON STREET, ELIZABETH, N. J.

Початок 5:30 пополудні.

Вступ 35 ц.

Простіть молоді і старших до чисельної участі. Це буде одинока нагода в цьому році.

КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ

на РІЗДВО ХРИСТОВЕ І БОГОЯВЛЕННЯ

з додатком пісень

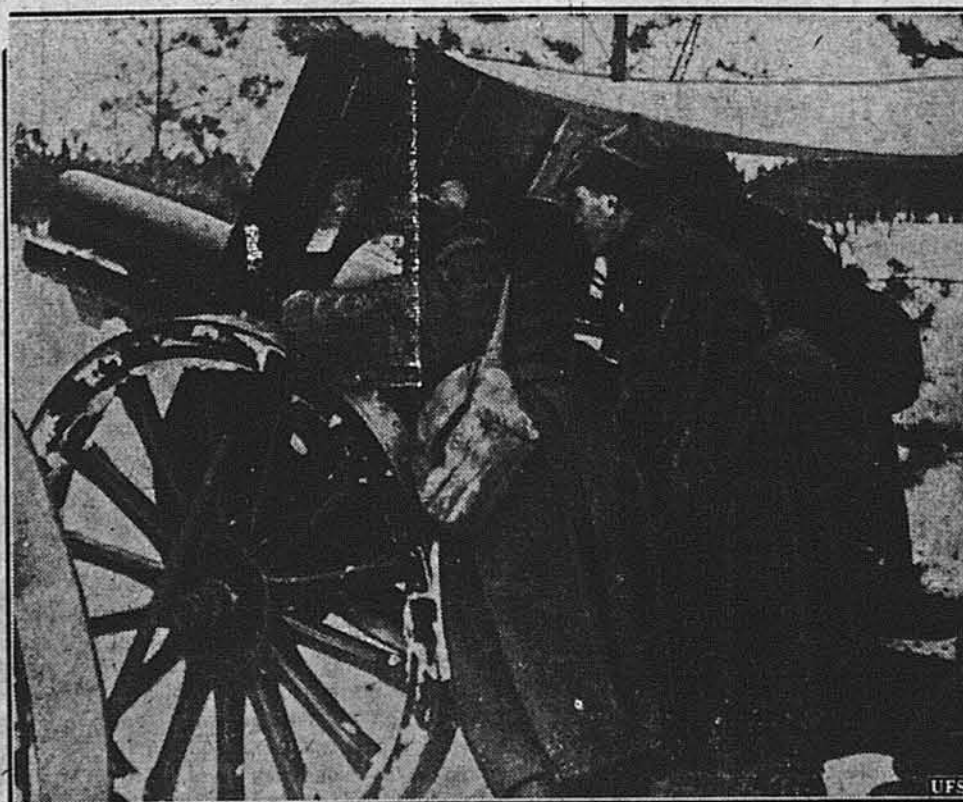
СТРАСТНИХ, ВОСКРЕСНИХ І ІНШИХ ПІСЕНЬ ЦЕРКОВНИХ

Ціна 35 центів.

Замовлення і гроші слати до:

„СВОБОДА“

83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

РОСІЙСЬКА АРТИЛЕРІЯ.

ПОШУКУЮТЬ ВАС

ДЯКОУЧИТЕЛЬ, ДИРИГЕНТ
І МУЗИК,
пошукує посади. Прошу голо-
ситися на адресу:
D. D., c/o SVOBODA,
82 Grand St., Jersey City, N. J.
ЗАМЕДЛАНІ ХРОНІЧНІ НЕДУГИ

Аналіза крові, дугі "Екс"
аналіза сечі, медична екзамінація
ПО НАЗВІМІ ПІМІ
запевняють надійну діагностику.
Результати: стигми, "Екс" фібрі, астма,
кашлю, відходять кишка, шкіра,
аналіз і м'ясо з'являється. Модерні
способи. — ПОРАДА ДАРОМ.
DR. DE RUHA
1234 Main Street, New York City.
Кожного дня від 10-2 год.
і від 4-9. У неділі від 10-2.
Особна ждальня для жінок.

Даром пробка
ЗІЛЛЯ
МІЛЕРТОН LAXATIVE
Мілертон є приймний і легкий
до зажиття:

коди його вживається тільки в ко-
нечності, а тоді зживається його
або зараз перед нічним спочин-
ком, або по вистанню рано.
Мілертон не виробляє привички.
ОДНА ВЕЛИКА КОРОБКА 75¢
в'ястане майже на цілий
місяць.

**Специјална Јувилејна
Оферта**
Цени до 1. јуни 1940:

1 Package Millerton	.75
2 " "	1.25
3 " "	1.75

Ціна по 1. лютого 1940:		
1	Package Millerton	1.00
2	" "	1.50
3	" "	2.00
6	" "	3.50

Платіть за злізком Мілerton у вашій сусідній аптеці, а як там його не мають, то пишіть до:

J. S. MILLER, Inc., Dept. U.

P. O. Box 628, Newark, N. J.

Single package not sent C.O.D.
 Small postage stamps acceptable.
 Лі пати важливі лише при замовленні
 просто з головного офісу.

МИРОН ПАТРИИ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ривниці як далеко поза
Борисом. Вразі потреби теле
фонуйте до нас. Обслуга шир
і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

наибольше:

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
637 E. 8th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ

YORK I ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
701 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-8577

В КОЖНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ХА-
ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
"БАСОПИС СВОБОДА"

1. The first part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".